

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО  
Інститут психології  
Кафедра теорії та методики практичної психології

„ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

\_\_\_\_\_ Н.В.Яблонська

Пр. № 2 від „\_6\_” липня 2007 р.

*Програма навчальної дисципліни*  
**ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**  
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Одеса – 2007

**УДК 159.9: 34 (075)**

**ББК 88.4я7**

**Юридична психологія.** Програма навчальної дисципліни. – ПДПУ імені К. Д. Ушинського, 2007. – 62 с.

**Розробник:** Мельничук Ірина Валентинівна, кандидат психологічних наук, в.о. доцента кафедри теорії та методики практичної психології Інституту психології ПДПУ імені К. Д. Ушинського

**Рецензенти :**

Н. Д. Хмель, кандидат психологічних наук , доцент

I. O. Меліхова, кандидат психологічних наук, доцент

*Затверджено вченою радою Інституту психології ПДПУ  
імені К. Д. Ушинського.*

*Протокол №\_\_\_\_ від „\_\_\_\_” 200\_ р.*

**ББК 88.4я7**

© Південноукраїнський державний педагогічний університет  
імені К. Д. Ушинського, 2007

# **СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

## **“ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”**

### **ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Предметом навчальної дисципліни** є юридична психологія, яка вивчає різні психологічні аспекти особистості і діяльності в умовах правового регулювання.

<b>Курс: Підготовка бакалаврів</b>	<b>Напрям, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень</b>	<b>Характеристика навчального курсу</b>
Кількість кредитів, відповідних ECTS:  1 Модулів: 1 Змістових модулів: 2 Загальна кількість годин: 54 Тижневих годин: 2	Напрям підготовки:  <i>0401 „Психологія”</i>  Спеціальність:  <i>6.040100 "Психологія"</i>  Освітньо-кваліфікаційний рівень:  <i>Бакалавр</i>	Обов'язкова  Рік підготовки: 3  Семестр: 5  Лекції ( <i>теоретична підготовка</i> ):  <i>18 годин</i>  Практичні заняття:  <i>18 годин</i>  Самостійна робота:  <i>12 годин</i>  Індивідуальна робота:  <i>6 години</i>  Вид контролю:  <i>іспит</i>

## **МЕТА**

*Мета курсу* – ознайомити студентів з основами предмету юридичної психології особистості що здійснює правопорушення або схильна до них, розкрити теоретичні поняття та положення; а також психологічні основи ресоціалізаційної діяльності та сформувати на підставі цього уяву про специфіку психологічних закономірностей у правовому регулюванні.

## **ПРОГРАМА**

Вивчення курсу "Юридична психологія" обумовлено потребою у використанні психологічних знань у різноманітних ділянках практики, що привело до розвитку прикладних галузей психологічної науки, пов'язаних з "обслуговуванням" таких сфер практичної діяльності , як юриспруденція, освіта, медицина, праця, управління, спорт, та ін.

Юридична психологія, як окрема психологічна дисципліна, має свої особливі завдання. Вона вивчає ті закономірності людської психіки, які пов'язані з участю людей в галузі суспільних відносин, що регулюються правом (правовідносини).

За останні роки відмічене зростання значущості психологічного аналізу особистості, що спирається на вивчення основних психологічних явищ , процесів, станів і в правовій сфері тощо.

Психологічна культура юриста-психолога та психолога-експерта передбачає придбання системи психологічних знань, а також навичок та прийомів, які забезпечують високу культуру спілкування.

У зв'язку з цим в юридичної сфері відчувається необхідність в діяльності висококваліфікованих психологів, саме тому юридична психологія набуває своєї значущості.

Зміст і технологія викладання цього курсу розраховані на систематизацію в студентів психологічних знань, їх трансформацію у практичну площину.

У професійній підготовці майбутніх психологів основними є такі *цільові компоненти*, як:

- узагальнення основних понять, категорій і систем юридичної психології, її методологічних основ і методик, які використовуються на практиці;
- викладання психологічних аспектів криміналізації особистості, механізмів злочинної поведінки особистості злочинця, а також психології слідчих дій;
- навчання майбутніх психологів етиці та психології правовідносин, ознайомлення з психологією ресоціалізаційної діяльності;
- озброєння майбутніх психологів вмінню якісного проведення психологічної експертизи та адекватного представлення матеріалу заключного акту ;

*Очикувані результати:*

- засвоєння теоретико-методологічних зasad юридичної психології
- формування умінь та навичок у студентів-бакалаврів підбрати методи, засоби, форми при вивченні цієї дисципліни, забезпечувати розвиток їх творчих можливостей, здібностей.

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ КУРСУ „ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ”**

Назва модуля	Лекції	Семінарські та практичні	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Модуль I. Теорія та практика з юридичної психології	18	18	12	6
Змістовий модуль 1. Основи теоретичних заходів з юридичної психології	12	12	8	4
Змістовий модуль 2. Основи використання практичних заходів психолога у кримінальних справах	6	6	4	2
ВСЬОГО ПО КУРСУ 54	18	18	12	6

години:				
---------	--	--	--	--

## МОДУЛЬ І. Основи теоретичних заходів з юридичної психології

Назва модуля	Кількість годин, відведених на:				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійну роботу	Індивідуальну роботу	Розподіл балів
<b>Змістовий модуль 1. Основи юридичної психології</b>					
Тема 1. Вступ до юридичної психології	4	4	2	4	1-10
Тема 2. Психологія особистості злочинця, злочинної групи	4	4	2		1-10
Тема 3. Психологічний аналіз злочину	2	2	2		1-10
Тема 4. Загальна характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності	2	2	2		1-14
<b>Змістовий модуль 2. Основи використання практичних заходів психолога за кримінальними справами</b>					
Тема 5. Психологія судової діяльності (за кримінальними справами)	2	2	1	2	1-14
Тема 6. Пенітенціарна психологія. Психологічні основи ресоціалізації засуджених	2	2	1		1-10
Тема 7. Судово-психологічна експертиза. Комплексні експертизи. Оформлення протоколів та матеріалів заключного акту	2	2	2		1-10
Всього годин	18	18	12	6	1-100

## **Змістовий модуль 1. Основи юридичної психології**

Тема 1. Вступ до юридичної психології ( 4 години)

Юридична психологія як самостійна наука. Історія розвитку юридичної психології. Методологічні основи юридичної психології. Предмет, завдання та структура юридичної психології. Методи юридичної психології. Нетрадиційні психологічні методи розкриття та розслідування злочину. Взаємозв'язок з іншими науками.

Тема 2. Психологія особистості злочинця, злочинної групи (4 години).

Поняття особистості злочинця і типологія злочинців. Візуальна психодіагностика кримінальних ознак особистості. Соціально-демографічна характеристика особливостей злочинця. Психологія неповнолітніх злочинців. Психологічні особливості профілактики злочинства неповнолітніх. Психологія організованої злочинності. Причини і умови формування злочинної групи. Структура злочинної організації.

Тема 3. Психологічний аналіз злочину (2 години).

Психологічні умови, засоби, причини злочинної поведінки. Психологічна структура злочинного діяння. Результати злочинного діяння і її психологічні наслідки.

Тема 4. Загальна характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності (2 години).

Психологія огляду місця події. Психологія обшуку і виїмки. Психологія впізнання. Психологія очної ставки. Психологія слідчого експерименту. Психологія перевірки показів на місці. Судова-психологічна експертиза (мета, завдання та ін.). Психологія діагностики неправди та приховуваних обставин. Психологія викриття маскувань, хибного алібі та ін.

## **Змістовий модуль 2. Основи використання практичних заходів психолога у кримінальних справах**

**Тема 5. Психологія судової діяльності (за кримінальними справами) (2 години).**

Психологічні особливості судової діяльності (при розгляді кримінальних справ). Психологічні особливості судового допиту та психологічні основи полеміки в судовому процесі. Психологія судді. Психологія судових суперечок та винесення вироку.

**Тема 6. Пенітенціарна психологія. Психологічні основи ресоціалізації засуджених (2 години).**

Предмет та завдання виправної психології. Психологія засудженого.

Завдання і умови ресоціалізації . Психологічні аспекти організації життєдіяльності засуджених. Методи вивчення особистості засудженого і психологічного впливу на нього в процесі перевиховання.

**Тема 7 . Роль психологічного консультанта при проведенні судово-психологічної експертизи та інших комплексних експертиз, а також у якості спеціаліста та експерта (2 години).**

Використання психолога-консультанта у попередньому слідству. Судова-психологічна експертиза в кримінальному процесі. Судово-психологічна експертиза в цивільному та адміністративному процесі. Судово-психологічна експертиза емоційних станів. Судово-психологічна експертиза потерпілих по ділу щодо сексуальних злочин. Посмертна судово-психологічна експертиза. Позаекспертні форми використання фахівників пізнань психолога в кримінальному судочинстві.

## **ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

Практичне заняття 1. Вступ до юридичної психології (4 години).

Мета: Ознайомити з основними поняттями курсу “ Юридична психологія”.

**Задачі:**

1. Дати визначення юридичної психології у сучасному її розумінні.
2. Удосконалити знання з системи юридичної психології.
3. Сформувати уміння диференціювати психологічні особливості кримінальної психології, психології судово-розглядання карної та слідчої психології (спираючись на структуру юридичної психології).

**Завдання студентам:**

1. Дати визначення предмету юридичної психології за думкою різних авторів (Васильєв В. Л., Єнікєєв М. І., Романов В. та ін.).
2. Порівняти : теоретичні методи, методи пізнання з юридичної психології та емпіричні методи.

**Література:**

1. Васильев В. Л. Юридическая психология: учебник для вузов. – СПб., 2000.
2. Романов В. Юридическая психология. – М., 1998.
3. Шиханцов Г. Г. Юридическая психология: учебник для вузов. – М., 1998.
4. Юридическая психология. Хрестоматия \ сост. Т. Н. Курбатова. – СПб., 2001.

### **Практичне заняття 2.**

Психологічні особливості особистості злочинця та злочинної групи (4 год).

Мета: Ознайомлення студентів з психологічними особливостями злочинця та злочинної групи.

**Задачі:**

1. Узагальнити поняття особистості злочинця та типологію злочинців.
2. Сформувати уміння розрізняти причини і умови формування злочинної групи.

**Забезпечити завдання студентам:**

- 1.1. Дайте соціально-демографічну характеристику особливостей злочинця.
- 1.2. Проаналізувати психологію неповнолітніх злочинців.

- 1.3. Простежити психологію організованої злочинності.
2. Детально проаналізувати структуру злочинної організації.

### **Література:**

1. Антонян Ю.М. Преступное поведение лиц с психическими аномалиями.- М.,1998.
2. Косевский М. Агрессивные преступники. –Варшава, 1979.
3. Фролова О.Г. Злочинність і система кримінальних покарань. – К., 1997.

Практичне заняття 3. Психологічний аналіз злочину (2 год).

Мета: Отримання знань з проблеми психологічного аналізу злочину.

### **Задачі:**

1. Проаналізувати психологічні умови, засоби та причини злочинної поведінки.
2. Навчити студентів розпізнавати елементи психологічної структури злочинного діяння.
3. Сформувати уміння розрізняти результати злочинного діяння і її психологічні наслідки.

Завдання студентам:

1. Відповісти на наступні питання:
  - 1.1. Назвіть причини злочинної поведінки.
  - 1.2. Назвіть умови злочинної поведінки.
2. Дайте характеристику психологічної структури злочинного діяння.

### **Література:**

1. Васильев В. Л. Юридическая психология: учебник для вузов. – СПб., 2000.

2. Зелинский А. Ф. Криминальная психология: учеб. Пособие для вузов. – К., 1999.
3. Фролова О.Г. Злочинність і система кримінальних покарань. – К., 1997.

**Практичне заняття 5. Загальна характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності (2 год).**

**Мета:** Навчити студентів аналізувати психологічні особливості слідчої діяльності.

**Задачі:**

1. Ознайомити з психологією огляду місця події.
2. Дати характеристику психології обшуку і виїмки та психології впізнання (й ін.).
3. Проаналізувати особливості психології перевірки показів на місці.
4. Ознайомити з судово-психологічною експертизою (мета, завдання та ін.).

**Завдання студентам:**

1. Охарактеризувати психологію огляду подій, психологію обшуку і виїмки.
2. Порівняти психологію слідчого експерименту з судово-психологічною експертизою (мета, завдання та ін.).

**Література:**

1. Андросюк В.Г. Психологія слідчої діяльності. – К., 1994.
2. Васильев В.Л. Психология следственных действий. – К., 1997.
3. Глазырин Ф.В. Психология следственных дел. – Волгоград, 1983.
4. Шепітько В.Ю. Довідник слідчого. – К., 2001.

**Практичне заняття 6. Психологія судової діяльності ( за кримінальними справами) (2 години).**

**Мета:** Ознайомити студентів з психологією судового процесу ( з кримінальних справ).

**Задачі:**

1. Засвоїти загальну характеристику судового процесу.
2. Узагальнити існуючі психологічні основи полеміки у судовому процесі.
3. Проаналізувати психологію судді та психологію судових суперечок і винесення вироку.

Завдання студентам:

1. Дати характеристику психології розгляду кримінальних справ у суді.
2. Проаналізувати стадії судового слідства та винесення вироку.
3. Назвіть етапи формування судового переконання.

### **Література:**

1. Грошевої Ю.М. Проблемы формирования судебского убеждения в уголовном судопроизводстве. – Харьков, 1975.
2. Кони А.Ф. Приемы и задачи обвинения \\ Избранные произведения. – 1959.
3. Еникеев М.И. Юридическая психология: учеб. для вузов. - М., 2000.

Практичне заняття 7. Пенітенціарна психологія. Психологічні основи ресоціалізації засуджених(2 години).

Мета: Ознайомити студентів з психологічними аспектами проблеми покарання та виправлення засуджених.

### **Задачі:**

1. Охарактеризувати (предмет та завдання) пенітенціарну психологію.
2. Проаналізувати особистість засудженого та виховний процес, що впливає на психологічні особливості виправлення засудженого
3. Засвоїти методи вивчення особистості засудженого і психологічного впливу на нього в процесі перевиховання.

Завдання студентам:

1. Відповісти на питання:

- 1.1. Що вивчає пенітенциарна психологія або виправна психологія.

- 1.2. Завдання пеніцентиарної психології.
2. Дайте характеристику напрямкам в діяльності педагога-вихователя у цій галузі.
3. Назвіть види психологічної підготовки засудженого під час виховної роботи.

### **Література:**

1. Глотовичин А. Д., Пирожков В. Ф. Исправительно-трудовая психология. – М., 1974.
2. Чуфаровский Ю. В. Юридическая психология. Учеб. для вузов. – М., 1998.
3. Юридична психологія \ За заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва. – К., 2000.  
Практичне заняття 8. Судово-психологічна експертиза. Комплексні експертизи. Оформлення протоколів та матеріалів заключного акту (2 год).

Мета: Оволодіння практичними навичками оформлення документації з судово-психологічної експертизи, комплексних експертиз.

### **Задачі:**

1. Проаналізувати роботу судово-психологічної експертизи (за даними доступної літератури).
2. Ознайомитись з іншими видами експертиз.
3. Навчитись практично оформляти протоколи та матеріали заключного акту.

### **Завдання студентам:**

1. Дайте характеристику етапам судово-психологічної експертизи.
2. Проаналізувати фізіологічний афект, як стан, який передбачено законодавством за ділом по вбивству та нанесенні важких тілесних пошкоджень.

3. Назвіть перелік зведень, які необхідно знати експертам при оформленні матеріалів заключного акту (наприклад при зборі інформації особистості загиблого).

**Література:**

1. Анікіна В. Н. та ін. Психологічна експертиза в слідчий практиці. – К., 1993.
2. Костицкий М. В. Вопросы методики судебно-психологической экспертизы. – К., 1985. Вып. 30.
3. Костицкий М. В. Судебно-психологическая экспертиза. – Львов, 1987.
4. Кудрявцев И. А. Судебно-психологическая экспертиза. –М.,1988.

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

**Самостійна робота 1.**

Вступ до юридичної психології (2 год).

1. Порівняти судову психологію 20 – х років та юридичну психологію сучасності. Знайти відмінності між вказаними віковими періодами.
2. У чому полягає методологічна особливість предмету юридична психологія.
3. Назвіть приклад реалізації системного методу у психології юридичної праці.
4. Які з методів юридичної психології загальноприйняті у психології. Перелічить їх та дати характеристику.

**Література:**

1. Васильев В. Л. Юридическая психология. – СПб., 2000.
2. Еникеев М. И. Юридическая психология: учебник для вузов. – М., 2000.
3. Чуфаровский Ю.В. Юридическая психология : учебник для вузов.- М., 1998.

4. Юридическая психология . Хрестоматия \ Сост. Т.Н. Курбатова. – СПб., 2001.

### **Самостійна робота 2.**

Психологічні особливості особистості злочинця та злочинної групи (2 год).

1. Скласти таблицю видів злочинців.
2. Порівняти асоціальний та антисоціальний тип злочинця.
3. Проаналізувати поняття особистості злочинця і типологію злочинців.

### **Література:**

1. Антонян Ю.М. Преступное поведение лиц с психическими аномалиями. – М., 1998.
2. Пирожков В.Ф. Криминальная психология .: Кн. I. II. – М., 1998. 3.  
Рущенко І.П. Соціологія злочинності.- Харків, 2001.

### **Самостоятельная работа 3. Психологический анализ злочину (2 год.).**

1. Розкрити психологічні наслідки здійсненого злочину.
2. Дати характеристику особливостям мотивів злочинної поведінки.
3. Проаналізувати структуру злочинного діяння.

### **Література:**

1. Косевский М. Агрессивные преступники. – Варшава, 1979.
2. Фролова О. Г. Злочинність і система кримінальних покарань. – К.,1997.
3. Яковлев А. М. Преступность и социальная психология. – М.,1971.

### **Самостійна робота 4.**

Загальна характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності (2 год).

1. Скласти таблицю видів обшуку та надати їм характеристику.
2. Проаналізувати передбачаєми просторові межу початку огляду місця слідчим.

3. Підготувати ряд взаємовиключних гіпотез (версій) слідчого за будь-якої конкретною ситуацією при роботі слідчого експерименту.
4. Дати характеристику психологічної динаміки допиту.

**Література:**

1. Глазырин Ф.В. Психология следственных дел. – Волгоград, 1983.
2. Ратинов А.Р. Судебная психология для следователей . – М., 1967.
3. Шепітько В.Ю. Довідник слідчого. – К., 2001.

**Самостійна робота 5.**

Психологія судової діяльності (за кримінальними справами) (1 год).

1. Охарактеризувати етапи судового розгляду.
2. Узагальнити фактори формування переконання та прийняття рішення судом.
3. Проаналізувати складання вироку.

**Література:**

1. Жалинский А. Э. Основы профессиональной деятельности юриста. – Смоленск, 1995.
2. Васильев В. Л. Юридическая психология. – СПб., 2000.
3. Еникеев М. И. Юридическая психология: Учебник для вузов. – М., 2000.

**Самостійна робота 6.**

Пенітенціарна психологія. Психологічні основи ресоціалізації засуджених (1 год.).

1. Проаналізувати загальні напрямки ресоціалізаційній діяльності.
4. Дати характеристику етапам психологічних особливостей особистості, що відбуває покарання.
5. Узагальнити психологічні завдання виправних установ, щодо засудженого.

### **Література:**

1. Глотович А. Д., Пирожков В. Ф. Исправительно-трудовая психология. – М., 1974.
2. Чуфаровский Ю. В. Юридическая психология : учебник для вузов. – М., 1998.
3. Юридична психологія \ за заг. ред. Я. Ю. Кондратьєва. – К., 2000.

### **Самостійна робота 7.**

Судово-психологічна експертиза. Комплексні експертизи. Оформлення протоколів та матеріалів заключного акту(2 год).

1. Дати відповідь: у яких трьох формах у сучасній час в процесі попереднього слідства може використовуватись психолог.
2. Назвати відмінності між фізіологічним афектом та патологічним афектом.
3. Охарактеризувати мету та завдання судово-психологічної експертизи, та обставини, при яких вона призначається.
4. Проаналізувати судово-психологічну експертизу у карному судочинстві.

### **Література:**

1. Анікіна В. Н. та ін. Психологічна експертиза в слідчий практиці. – К., 1993.
2. Костицкий М. В. Вопросы методики судебно-психологической экспертизы. – К., 1985. Вып. 30.
3. Костицкий М. В. Судебно-психологическая экспертиза. – Львов, 1987.

### **ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА**

1. Складання психологічного портрету злочинця та складання психологічного портрету злочинної групи – 2 год.
2. Оформлення документації з психологічних основ судової діяльності та слідчого експерименту – 2 год.
3. Оформлення протоколів з судово-психологічної та інших видів комплексних експертіз – 2 год.

## **КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ**

1. Юридична психологія як самостійна наука.
2. Історія розвитку юридичної психології.
3. Методологічні основи юридичної психології.
4. Предмет, завдання та структура юридичної психології.
5. Методи юридичної психології.
6. Нетрадиційні психологічні методи розкриття та розслідування злочину.
7. Взаємозв'язок юридичної психології з іншими науками.
8. Поняття особистості злочинця і типологія злочинців.
9. Візуальна психодіагностика кримінальних ознак особистості.
10. Соціально-демографічна характеристика особливостей злочинця.
11. Психологія неповнолітніх злочинців.
12. Психологічні особливості профілактики злочинства неповнолітніх.
13. Психологія організованої злочинності.
14. Причини і умови формування злочинної групи.
15. Структура злочинної організації.
16. Психологічна структура злочинного діяння.
17. Результати злочинного діяння і її психологічні наслідки.
18. Психологія огляду місця події.
19. Психологія обшуку і виїмки.
20. Психологія впізнання.
21. Психологія очної ставки.
22. Психологія слідчого експерименту.
23. Психологія перевірки показів на місці.
24. Психологія діагностики неправди та приховуваних обставин.
25. Психологія викриття маскувань, хибного алібі та ін.
26. Психологічні особливості судової діяльності (при розгляді кримінальних справ).

27. Психологічні особливості судового допиту та психологічні основи полеміки в судовому процесі.
28. Психологія судді.
29. Психологія судових суперечок та винесення вироку.
30. Предмет та завдання віправної психології.
31. Психологія засудженого.
32. Завдання і умови ресоціалізації.
33. Психологічні аспекти організації життєдіяльності засуджених.
34. Методи вивчення особистості засудженого і психологічного впливу на нього в процесі перевиховання.
35. Використання психолога-консультанта у попередньому слідству.
36. Судова-психологічна експертиза (мета, завдання та ін.)
37. Судова-психологічна експертиза в кримінальному процесі.
38. Судово-психологічна експертиза в цивільному та адміністративному процесі.
39. Судово-психологічна експертиза емоційних станів.
40. Судово-психологічна експертиза потерпілих по ділу щодо сексуальних злочин
41. Посмертна судово-психологічна експертиза.
42. Позаекспертні форми використання фахівничих пізнань психолога в кримінальному судочинстві.

**МЕТОДИ НАВЧАННЯ:** лекції, робота з психологічними словниками. Складання психологічного портрету злочинця та складання психологічного портрету злочинної групи , плану роботи соціального педагога, робота в Інтернеті.

**МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ:** поточні опитування на практичних заняттях, поточне тестування, підсумкова письмова робота. До підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли активну участь у практичних заняттях, успішно виконали поточні тестування.

**Розподіл балів, що присвоюється студентам  
за модулем І. ТЕОРИЯ ТА ПРАКТИКА З ЮРИДИЧНОЇ  
ПСИХОЛОГІЇ**

Тема	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Розподіл балів
<b>Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАХОДІВ З ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ</b>					
<b>Тема 1.</b>	2	1-6	1-8	1	1-17
<b>Тема 2.</b>	2	1-6	1-8	1	1-17
<b>Тема 3.</b>	1	1-4	1-4	1	1-10
<b>Тема 4.</b>	1	1-4	1-8	1	1-14
<b>Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ПСИХОЛОГА У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ</b>					
<b>Тема 5.</b>	1	1-4	1-6	1	1-12
<b>Тема 6.</b>	1	1-6	1-6	2	1-15
<b>Тема 7.</b>	1	1-6	1-4	2	1-15
<b>Всього:</b>	<b>1-9</b>	<b>1-36</b>	<b>1-44</b>	<b>1-9</b>	<b>1-100</b>

**Шкала оцінювання:**

- (A) 90-100 балів - *відмінно*
- (BC) 75-89 балів - *добре*
- (DE) 60-74 балів - *задовільно*
- (FX) 35-59 балів - *незадовільно* з можливістю повторного складання
- (F) 1-34 балів - *незадовільно* з обов'язковим повторним курсом

**КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ЗА МОДУЛЕМ І.**

	Критерій оцінювання	Бали
<b>Змістовий модуль І. ОСНОВИ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАХОДІВ З ЮРИДИЧНОЇ</b>		

ПСИХОЛОГІЇ		
<b>1. Вступ до юридичної психології</b>	Досконале знання об'єкту і предмету юридичної психології, методологічних основ, методів юридичної психології. Вміння обґрунтовано характеризувати головні структурні елементи юридичної психології, давати сучасне визначення цих понять. Знання галузей юридичної психології, її зв'язок з іншими науками.	9-12
	Наявність знань об'єкту і предмету юридичної психології. Знання галузей юридичної психології та її зв'язків з іншими науками потребують уточнення.	5-8
	Знання основних структурних елементів юридичної психології, її об'єкту і предмету, методу вивчення психологічних явищ недостатньо повні. Знання галузей юридичної психології та її зв'язків з іншими науками мають прогалини.	3-4
<b>2. Психологія особистості злочинця, злочинної групи</b>	Знання соціально-демографічної характеристики особливостей злочинця. Здатність визначити структуру злочинної організації. Вміння розкрити психологію неповнолітніх злочинців.	9-12
	Знання соціально-демографічної характеристики особливостей злочинця недостатньо повні. Розкрити психологію неповнолітніх злочинців - не повне.	5-8
	Виникає утруднення в знаннях соціально-демографічної характеристики особливостей злочинця, а також у визначенні структури злочинної організації.	3-4
<b>3. Психологічний аналіз злочину</b>	Повні знання з характеристики психології організованої злочинності. Вміння розрізняти причини і умови злочинної групи.	9-14
	Знання з характеристики психології організованої злочинності недостатньо повні. Вміння характеризувати причини і умови злочинної групи викликають деякі утруднення.	5-8
	Знання з характеристики психології організованої злочинності потребують корекції. При характеристиці причин та умов злочинної групи припускає 2-3 значні помилки.	3-4
<b>4. Загальна характеристика психологічних особливостей слідчої діяльності</b>	Знання різних слідчих операцій з точки зору юридичної психології – очна ставка, психологія обшуку та виїмки, психологія впізнання та інші – повні, обґрунтовані. Знання найбільш важливих особливостей психології перевірки показів на місці – повні, глибокі. Вміння оформляти психологічні аспекти слідчого експерименту.	11-16
	Знання різних слідчих операцій з точки зору юридичної психології – повні. Знання найбільш важливих особливостей психології перевірки показів на місці – повні, обґрунтовані. Вміння оформляти психологічні аспекти слідчого експерименту потребують уточнення, виникають утруднення в аналізі їх впливу	5-10

	на розвиток людини.	
	Знання різних слідчих операцій з точки зору юридичної психології потребують корекції. найбільш важливих особливостей психології перевірки показів на місці – неповні. Студенти не вміють пояснити їх вплив на розвиток людини.	3-4

## Змістовий модуль 2. ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ ПСИХОЛОГА У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ

<b>5.Психологія судової діяльності за кримінальними справами)</b>	Знання узагальнення існуючих психологічних основ полеміки у судовому процесі. Досконале відтворення психології судді та психології судових суперечок і винесення вироку, їх сутності. Вміння проаналізувати етапи формування судового переконання.	11-16
	Знання узагальнення існуючих психологічних основ полеміки у судовому процесі потребують уточнення. відтворення психології судді та психології судових суперечок і винесення вироку. Уточнення, при визначенні сутності принципів - виникають незначні труднощі.	5-10
	Знання узагальнення існуючих психологічних основ полеміки у судовому процесі потребують корекції. Уточнення, при визначенні сутності принципів потребують корекції, викликають труднощі при визначенні їх сутності	3-4
<b>6.</b> Пенітенціарна психологія. Психологічні основи ресурсіалізації засуджених	Досконале знання наукових основ пенітенціарної психології. Вміння грунтовно пояснити основні принципи пенітенціарної психології. Здатність розгорнуто охарактеризувати основні напрямки роботи психолога в цієї галузі	9-16
	Знання наукових основ пенітенціарної психології. Вміння грунтовно пояснити основні принципи пенітенціарної психології.	5-8
	Відсутні знання наукових основ пенітенціарної психології. Здатність не розгорнуто охарактеризувати основні напрямки роботи психолога в цієї галузі	3-4
<b>7. Судова-психологічна експертиза. Комплексні експертизи. Оформлення протоколів та</b>	Вміння дати характеристику судово-психологічної експертизи, комплексним експертизам. Вміння оформляти протоколи та матеріали заключного акту. Вміння називати зведення, які необхідні експертам при оформленні матеріалів заключного акту ( наприклад, при зборі інформації особистості загиблого)	9-14
	Знання характеристики судово-психологічної	5-8

матеріалів заключного акту	експертизи, комплексним експертізам-потребують уточнення. Зведення, які необхідні експертам при оформленні матеріалів заключного акту при характеристики при甫кається помилки.	
	Знання не повні характеристики судово -психологічної експертизи , комплексним експертізам, при оформленні матеріалів заключного акту при характеристики при甫кається 2-3 суттєвих помилок.	3-4

**МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ:** опорні конспекти лекцій; спеціальна література, яка представлена у бібліотеці університету; друковані періодичні видання; електронні видання.

## ЛІТЕРАТУРА

### **Основна:**

1. Андреева Г. М. Социальная психология. – М.,1994.
2. Психологічна експертиза в слідчий практиці/ Анікіна В. Н. [та ін.]. – К., 1993.
3. Андросюк В. Г. Психологія слідчої діяльності. – К.,1994.
4. Антонян Ю. М. Преступное поведение лиц с психическими аномалиями. – М., 1998.
5. Антонян Ю. М. Психология убийства. –М.,1996.
6. Бедь В. В. Юридическая психология: навч. посібник. –Львів: Новий світ. – 2000, К., Каравелла, 2002. – 376с.
7. Васильев В. Л. Юридическая психология: Учебник для вузов. – СПб., 2000.
8. Васильев В. Л. Юридическая психология: Учебник для вузов. – СПб., 2000.
9. Васильев В. Л. Юридическая психология: Учебник для вузов. – СПб., 2000.
10. Васильев В. Л. Юридическая психология: Учебник для вузов. –СПб., 2000.
11. Глазырин Ф.В. Психология следственных дел. – Волгоград, 1983.

12. Гульдман В.В. Мотивация преступного поведения психопатических личностей: Криминальная мотивация. – М., 1986.
13. Еникеев М.И. Юридическая психология: учебник для вузов. – М., 2000.
14. Зелинский А.Ф. Криминальная психология: учеб. пособие для вузов. – К., 1999.
15. Косевский М. Агрессивные преступники. – Варшава, 1979. К., 1997.
16. Костицкий М. В. Вопросы методики судебно-психологической экспертизы. – К., 1985. Вып. 30.
17. Костицкий М. В. Комплексные судебные экспертизы с привлечением психологии \\ Криминалистика и судебная экспертиза. – Львов, 1987.
18. Костицкий М. В. Судебно-психологическая экспертиза. – Львов, 1987.
19. Кудрявцев И. А. Судебно-психологическая экспертиза. –М., 1988.
20. Пирожков В. Ф. Криминальная психология .: Кн. I. II. – М., 1998.
21. Ратинов А. Р. Судебная психология для следователей. –М., 1967.
22. Романов В. Юридическая психология. – М., 1998.
23. Рущенко І. П. Соціологія злочинності. – Харків, 2001.
24. Фролова О. Г. Злочинність і система кримінальних покарань. – К., 1997.
25. Чуфаровский Ю. В. Юридическая психология. Учебник для вузов. – М., 1998.
26. Шепітько В. Ю. Довідник слідчого. – К., 2001.
27. Шиханцов Г. Г. Юридическая психология: учеб. для вузов. – М., 1998.
28. Юридическая психология. Хрестоматия \ сост. Т. Н. Курбатова. – СПб., 2001.
29. Яковлев А. М. Преступность и социальная психология. – М., 1971.

## **ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА**

1. Антонян Ю. М. Жестокость в нашей жизни. – М., 1996.
2. Бедь В. В., Малышев А.А. Социально-психологические аспекты юридической деятельности. – Ужгород, 2001.
3. Брусиловский А. Е. Судебно-психологическая экспертиза. – Харьков, 1929.
4. Васильев В. Л. Психолого- педагогические проблемы предупреждения терроризма \| Труды СПб ЮИ ГП РФ. №2. – СПб., 2000.
5. Васильев В.Л.Психология тероризма \| Серийные убийства и социальная агрессия. – Мат.-лы Межд. Конф. – Ростов – на- Дону, 2001.
6. Еникеев М. И., Черных Э. А. Психология следователя. – 1998.
7. Пирожков В. Ф. Законы преступного мира молодежи. – Тверь, 1994.
8. Чуфаровский Ю. В. // Юридическая психология. – М., 1997.

## **РЕСУРСИ:**

- мережі "Інтернет" (корисні сайти:

www.mon.gov.ua

aboutstudy.ru

edu.rin.ru

www.studyabroad.ru);

- електронної бібліотеки;

- бібліотеки університету;

періодична література

Автор програми \_\_\_\_\_ (І. В. Мельничук )

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (О. Я. Чебикін)

